

บทที่ 8

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงสำรวจความรู้ ทักษะ ทักษะเกี่ยวกับกิจการและภาพลักษณ์ของเครื่องซีเมนต์ไทย ของกลุ่มเป้าหมายสามกลุ่มเพื่อนำมาวิเคราะห์ประสิทธิผลของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ และชุมชนสัมพันธ์ ของเครื่องซีเมนต์ไทย โดยศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์ตามกรอบแบบสอบถามที่กำหนดขึ้น และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แหล่งที่มาของข้อมูลทุติยภูมิ

ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ

- นโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ของเครื่องซีเมนต์ไทย
- รายงานประจำปี , วารสารเครื่องซีเมนต์, วารสารภายใน "คชสาร" ประวัติและกิจการเครือ, ตำราและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และรายงานการสำรวจภาพลักษณ์ของเครื่องซีเมนต์ไทยในปี 2522, 2527, 2530 และ 2534

บุคคลที่เป็นเป้าหมายในการให้ข้อมูล โดยการตอบแบบสอบถาม คือ

1. กลุ่มคนทางสาขานิเทศศาสตร์ ได้แก่

- อาจารย์ จากคณะนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 65 คน
(จาก 13 มหาวิทยาลัย ๆ ละ 5 คน)
- นักศึกษา จากคณะนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 130 คน
(จาก 13 มหาวิทยาลัย ๆ ละ 10 คน)

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้มาจากวิธี

1. เลือกมหาวิทยาลัยโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)
2. เลือกกลุ่มอาจารย์/นักศึกษา โดยวิธี Accidental Sampling

สาเหตุที่เฉพาะเจาะจงกลุ่มตัวอย่างทางสาขานิเทศศาสตร์ เนื่องจากอาจารย์และนักศึกษาสาขานิเทศศาสตร์ย่อมมีพื้นฐานความรู้ทางด้านการประชาสัมพันธ์มากกว่าการเลือกศึกษาจากประชาชนโดยทั่วไป ผู้มีความรู้ทางด้านนิเทศศาสตร์ย่อมมองภาพลักษณ์ หรืออาจวิเคราะห์วิจารณ์ในเชิงวิชาการประชาสัมพันธ์ได้ดีกว่าบุคคลทั่วไปและอาจเป็นผู้ที่มีความสนใจในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไทยมากกว่ากลุ่มบุคคลโดยทั่ว ๆ ไปอีกด้วย

ซึ่งรายชื่อมหาวิทยาลัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่เปิดสอนคณะนิเทศศาสตร์ มีดังนี้

1. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. ภาควิชาศิลปนิเทศ สาขาสื่อสารมวลชนและการแสดง คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
5. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
7. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
8. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
9. คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยสยาม
10. คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีปทุม
11. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
12. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
13. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

2. เจ้าหน้าที่ของเครือซิเมนต์ไทย

150 คน

2.1 ใช้วิธีเลือกแบบแบ่งออกเป็นกลุ่ม (Stratified Random Sampling)

โดยเลือกพนักงาน 2 ระดับ จาก 3 ระดับคือ

1. ระดับบริหาร (บ)
2. ระดับปฏิบัติการ (ป)

2.2 ใช้วิธีสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จากรายชื่อพนักงานเรียงตามลำดับหมายเลขพนักงาน กล่าวคือ จากคนที่ 1 แล้วเว้นไป 3 คน ไปเรื่อย ๆ จนได้ครบตามจำนวน และผู้วิจัยจะถือว่าเจ้าหน้าที่ทั้ง 150 คนเป็นตัวแทนของพนักงานทั้งเครือ

3. ประชาชนที่อาศัยอยู่รอบโรงงานปูนซิเมนต์ท่าหลวง

150 คน

จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นประชาชนในอำเภอเสาไห้ บ้านหมอ และท่าเรือ

ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากขึ้นมาอำเภอละ 3 ตำบล ได้แก่

- ตำบลบ้านยาง ตำบลจี่วงาม ตำบลเริงราง (อำเภอเสาไห้)
- ตำบลสร้างโคก ตำบลบ้านหมอ ตำบลบางโหนด (อำเภอบ้านหมอ)
- ตำบลท่าเจ้าสนุก ตำบลท่าหลวง ตำบลวังแดง (อำเภอท่าเรือ)

จากตำบลในแต่ละอำเภอที่สุ่มได้ จะจับฉลากหมู่บ้านขึ้นมา 15 หมู่บ้านและเข้าไปทำการสัมภาษณ์แบบ Accidental หมู่บ้านละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 150 คน ได้แก่

- บ้านยาง บ้านตากแดด (ตำบลบ้านยาง)
- บ้านปากบาง (ตำบลจี่วงาม)
- บ้านซุง (ตำบลเริงราง)
- หมู่ที่ 4 และ 6 (ตำบลสร้างโคก)
- หมู่ที่ 3 และ 7 (ตำบลบ้านหมอ)

- หมู่ที่ 8 (ตำบลบางโหนด)
- บ้านตำหนักพระเจ้าทรงธรรม บ้านขวาง (ตำบลท่าเจ้าสนุก)
- บ้านท่างาม บ้านท่าลาน (ตำบลท่าหลวง)
- บ้านบึง บ้านวังแดง (ตำบลวังแดง)

รวม

495 คน

เครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. แบบสอบถาม : ใช้แบบสอบถาม 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 : สำหรับอาจารย์และนักศึกษา จากคณะนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยที่สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร

ชุดที่ 2 : สำหรับเจ้าหน้าที่ของเครือซิเมนต์ไทย

ชุดที่ 3 : สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่รอบโรงงานปูนซิเมนต์ท่าหลวง
จังหวัดสระบุรี

แบบสอบถามทั้ง 3 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1	ข้อมูลส่วนบุคคล
ส่วนที่ 2	ความรู้และทัศนคติที่มีต่อเครือซิเมนต์ไทย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- นโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ของเครือซิเมนต์ไทย

- รายงานประจำปี วารสารเครือซิเมนต์ไทย, วารสารภายใน "คชสาร" ประวัติและกิจการเครือ , คำราและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และ รายงานผลการสำรวจภาพลักษณ์ของเครือซิเมนต์ไทยในปี 2522, 2527, 2530 และ 2534

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามโดยยึดแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาเป็นหลัก ต่อจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์และการวิจัยเป็นผู้ตรวจสอบ ได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (PRE-TEST) ก่อนนำไปใช้จริง ทั้ง 3 กลุ่ม ๆ ละ 20 ตัวอย่าง แล้วจึงทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามใหม่ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเข้าใจคำถามและตอบได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มที่ 1 ได้ขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำคณะ นิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยทั้ง 13 แห่ง ให้เป็นผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มที่ 2 ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานประชาสัมพันธ์เครือซิเมนต์ไทย ในการช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มที่ 3 ผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนรอบโรงงาน ของเครือซิเมนต์ไทย พร้อมทีมงาน 3 คน และรอรับกลับด้วยตนเอง โดยได้รับความร่วมมือจาก คุณสมนึก สืบสุนทร หัวหน้าแผนกชุมชนสัมพันธ์ โรงงานปูนซิเมนต์ท่าหลวง จังหวัดสระบุรี เป็นผู้ประสานงาน
4. ทีมงานได้รับการอบรมทางด้าน การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากผู้วิจัยก่อนการสอบถาม และได้รับการฝึกฝนเพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงกับความต้องการของผู้วิจัย

5. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเรียบร้อยแล้ว ได้นำมาประมวลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS_x PC

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การคำนวณหาค่าร้อยละ
2. ใช้ Chi-Square test เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะของ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม
3. ใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความต่างของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย

การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยใช้วิธีการบรรยายและตารางแจกแจงความถี่ ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรของ
 - กลุ่มตัวอย่างอาจารย์และนักศึกษา
 - กลุ่มเจ้าหน้าที่เครือซิเมนต์ไทย
 - กลุ่มชุมชนรอบโรงงานปูนซิเมนต์ท่าหลวง จังหวัดสระบุรี
2. ความรู้และทักษะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อเครือซิเมนต์ไทย
3. ประสิทธิภาพของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ด้านชุมชนสัมพันธ์ ของเครือซิเมนต์ไทย